

Explicatia metaforelor 'picior de plai' si 'gura de rai' din balada pastorală Miorita

Cele doua metafore - grele de semnificatii- deschid minunata balada pastorală "Miorita":

"Pe-un picior de plai, Pe-o gura de rai, Iata vin in cale, Se cobor la vale Trei turme de miei Cu trei ciobanei".

Sensul propriu al cuvântului "plai" este acela de versant al unui munte sau al unui deal. in versurile mentionate, metafora "picior de plai" desemneaza spatiul coborarii turmelor, un loc specific activitatii pastbrăle intr-un moment al transhumantei.

In acest spatiu de negrita frumusețe se vor concentra momentele dramei existentiale pe care o traverseaza ciobanul moldovean: planuirea omorului, zbuciumul mioarei nazdravane, dialogul dintre aceasta si tanarul sortit sa moara, testamentul ciobanului.

Metafora "gura de rai" ar putea desemna un spatiu sacralizat, transfigurat prin participarea la taina nuntirii cosmice. Sensul acestei metafore se clarifica in ultima parte a textului, in versurile:

"Ca m-am insurat C-o fata de crai Pe-o gura de rai".

"Gura de rai" devine astfel o poarta prin care omul se intoarce in spatiul divin, un loc in care incepe "marea calatorie" de dincolo de moarte. in lumina nepamanteana a "gurii de rai" se incheaga imaginea celor trei ciobani, dintre care doi vor deveni instrumente ale destinului celui de al treilea: ei vor alege clipa in care omul si soarele se vor scufunda in neguri ("Pe l-apus de soare") si tot ei ii vor facilita contopirea cu Mama-Pamant.

in aceeasi lumina de dincolo de lume se consuma zbuciumul mioarei. Episodul (atat de bogat in diminutive) arata mai mult decat o afectiune reciproca: se sugereaza aici, ca mioara face parte din drumul de viata si de moarte al pastorului, ca ea il va insoti in clipa trecerii in Nefiinta. Si, in sfarsit, tot sub lumina "gurii de rai" are loc intocmirea testamentului. Dorinta de a fi ingropat "Aice, pe-aproape" inseamna ca baciul harazit mortii reprezinta o ipostaza a omului religios etern.

Dupa trecerea in nefiinta a tanarului, lumina "gurii de rai" dispare, iar "maicuta batrana" isi cauta fiul pe niste nesfarsite spatii goale ("Pe campii alergand").